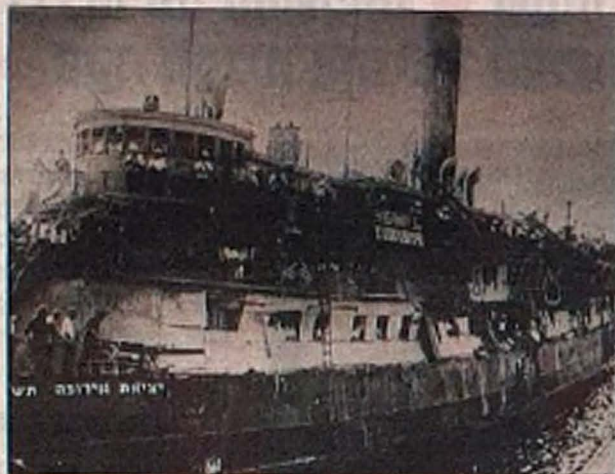
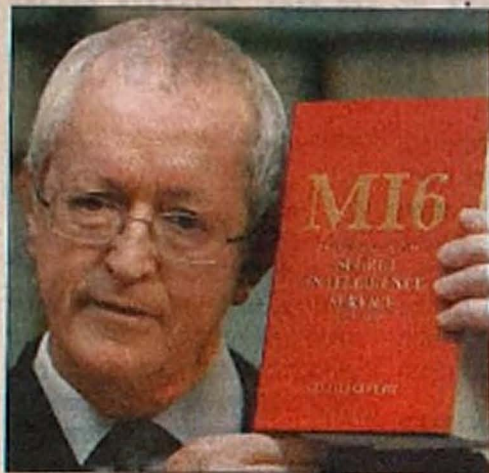

הספר חושף את הניסיונות לחבל במפעל ההעפלה לארץ ישראל • כדי למנוע את מעורבות הממלכה, הוקמו ארגונים ערביים פיקטיביים שיקבלו אחריות על הפעולות

מימין: אוניית האקסודוס שניצלה מהמצצה, והסופר מרופ' ג'פרי, עם הספר צילום: רונלד ווייץ

ספר חדש המתעד את ההיסטוריה הרשמית של ארגון הביון הבריטי ה-MI6, חושף מבצע עים מרדניים שביצע הארגון עד 1949. לצד מבצעים נועזים שהיוו השראה לסדרת ספריו ג'יימס בונד, הספר, שנכתב על ידי ההיסטוריון הבריטי סריוואריט קיט' ג'פרי, עוסק גם במובי צעים מרדניים נגד היישוב היהודי ונגד מפעל ההעפלה שלו.

במסגרת המבצע, שזכה לשם המוד "Embarrass" (מבוכה), סוכנים ברייטים שפעלו החל מ-1946 ועד תחילת 1948 פרצו אוניות העפלה שנועדו להעביר ניצולי שואה לישראל המבויטורית במסגרת מבצעי ההעפלה הבלתי חוקית.

הסופר: "זה אחד הסיפורים המדהימים ביותר שיש. השיפת האירוע שימרה את שערות עורפי"

האישור של ממשלת בריטניה למבצע ניתן רק לאחר שהובהר לארגון הביון כי עליו לוורא שלא יהיה סיכון של היי אדם, וכי לא ניתן יהיה לקשר את הממלכה הבריטית לפערות אלה. מסיבה זאת הציע או ראש ה-MI6, סר סטיוארט מניס, להקים ארגון ערבי פיקטיבי שיקבל אחריות על הפעולות.

בספר מתאר מרופ' ג'פרי איך בסוף

מימין: אוניית האקסודוס שניצלה מהמצצה, והסופר מרופ' קיט' ג'פרי, עם הספר צילום: רונלד ווייץ

על ידי פיצוץ הספינה במרם עת. במסגרת ההסכם שלו עם ארגון ביון החוץ הבריטי, עשה ג'פרי לבריטיו "עיד סקה עם השטן" שבה קיבל אישור לכתוב כל מסמך ארכיוני שהצפץ בו אך לארגון היתה זכות וכו למגיעת הפרטים. לשמחתו, במקרה של מבצע "מבר כה" קיבל ג'פרי אישור לחשוף את מכלול ללא הגבלה.

"זה הומר די נפיץ", הוא מציוין, "ואתה יכול לראות למה רמת ההידרה עלולה לעלות לא רק בארגון עצמו אלא גם בממשלה הבריטית".

ג'פרי ציוין כי לשביעות רצונו מסימני המבצע לא הישמרו כמו מסמכים רבים אחרים וכי הוא התעקש על הפיטוט, שכן "זה אומר הרבה על ארגון הביון בזמנו, על מדיניות פלשתינה של הממשלה הבריטית ועל היחסים בין שני גופים אלה".

לדברי מרופ' ג'פרי, "מבצע מבוכה" היה אחר הסיפורים המדהימים ביותר שהוא מצא. "נתקלתי בו במקרה. זה היה כמו ספר ריגול. השיפת האירועים סימרה את שערות עורפי", סיפר בהתרגשות.

סירבו לפגוע באקסודוס

ג'פרי טוען כי לדעתו, למבצע "מבר כה" היתה השפעה קטנה, אם בכלל, לעומת פעולה דומה שהיתה עתידה להונקט נגד ספינת האקסודוס.

משרד החוץ הבריטי סירב לאשר פעולה דומה נגד האקסודוס וקצין מודיעין טוען כי עצם הסירוב נחשב להחמצה גדולה, וכי "המחיר הישיר והבלתי ישיר היה עצום".

לדברי מרופ' ג'פרי, לאחד תקדיתי אקסודוס ה-MI6 לא הסתיר את מרות רוחו בטענה כי ניתן היה למנוע את המשבר

1946 פנתה הממשלה הבריטית לא גוון הביון כרי שיפתח "הצעות פעולה להתייע מפקדי ספינות ואנשי צוות מביצוע פעולות של הגירה יהודית בלתי חוקית".

המבצע כולו עלה למשלם המיסים הבריטי 13 אלף ליש"ט, סכום עצום באותה תקופה.

במסמך של ה-MI6 נכתב במפורש כי המבצע הוא סוג של "הפתרה" שיר כולה להיות אפקטיבית רק אם חלק מהפעילים במבצע ההעפלה "יסבלו מתוצאות בלתי נעימות".

ואכן, תוצאות אלה באו לידי ביטוי כאשר החל מ-14 בפברואר 1947 חמש אוניות מעפילים פוצצו כנגמלים שונים באיטליה וכפי שתוכנן מראש, ארגון "מגיני פלשתינה הערבית" - אר"י נון דמה של הבריטים - קיבל אחריות על הפעולות.